

Slavenski dom

Štev. 98

V Ljubljani, 29. aprila 1936

Leto 1.

Abesinija v razsulu - Vlada se namerava udati Italijanom

Samo 125 km do Adis Abebe

Desije, 29. aprila. o. Pri svojem prodiranju proti jugu so italijanske čete prišle kljub neprestanim praskam in spopadom že tako daleč, da se nahajajo samo še 125 km od Addis Abebe. Računajo, da jim abesinske čete ne bodo nudile več rešnega, zlasti pa ne strnjenegega odpora. Iz Addis Abebe prihajajo italijanski armadi že nasproti begunci s svojo revno imovino in pripovedujejo o strahotni zmed, ki vlada v mestu. Pripovedujejo tudi, kako se inozemska poslanstva pripravljajo na napad na mesto. Tako ima nemško poslanstvo zgrajena podzemna zavetišča proti avionom, ki so polna živil in drugih potrebščin. Belgijsko poslanstvo je zgrajeno z bodečo žico, francosko razpolaga z velikim podzemskim zavetiščem, ki je dolgo 150 in globoko 40 metrov.

Zmeda v Adis Abebi

Addis Abeba, 29. aprila. Inozemski poročevalci javljajo, da se abesinska cesarska prestolnica nahaja v popolni zmed, ker so začele drveti vanjo čete iz razbitih abesinskih armad. Vojaki iz teh armad so popolnoma izčrpani, utrujeni in zane-

marjeni. Ves čas, kar so bežali, so jih neprestano zasledovali italijanski aeroplani in jih obstreljevali. Prevalili so naravnost ogromno pot od eritrejske meje do Addis Abebe. Prisotnost te vojske straši abesinsko vlado in vse prebivalstvo. Vojaki zahtevajo hrane in drugih potrebščin, toda vlada jim ne more dati ničesar, ker so vsa glavna skladišča abesinske vojske padla v roke Italijanov. Vojaki mečejo s sebe uniforme, nihče ne misli več na vojno, vsi pričakujejo, da bodo v najkrajšem času prišli Italijani. Zaradi zmede v mestu se vlada nadvse resno bavi z mislijo, da bi sama izročila prestolnico v roke Italijanov ter jih povabila, naj čimprej zasedejo ter vzpostavijo red.

Abesinci sami pomagajo

Asmara, 29. aprila. AA. Stefani poroča: Prodiranje motorizirane kolone in askarjev se vrši s prijateljskim sodelovanjem prebivalstva. Koncentracija 3000 kamionov in ogromnih skladišč živeža in orožja v Desiju pomeni ogromen uspeh intendanture. Ta akcija bo pokazala italijanski uspeh, ki mu ga ni primere v zgodovini kolonialnih vojn.

Polom abesinske mobilizacije

Džibuti, 29. aprila. Po italijanskih informacijah je abesinska splošna mobilizacija doživela popoln neuspeh. Ljudje se za zadnji negušev poziv sploh niso zmenili in so ostali doma. Od vseh armad se neprestano vračajo ubežniki, ki zanašajo nerazpoloženje med prebivalstvo.

125 km pred Adis Abebo

Desije, 29. aprila. O odhodu velike motorizirane kolone, ki jo sestavlja 3000 osebnih in tovornih avtomobilov in katera ima namen, po natančno določenem načrtu zavzeti Addis Abebo, so znane naslednje podrobnosti: Kolona je odšla proti jugu v najlepšem redu, domačini Desije so jo navdušeno pozdravljali. Pred njo so korakali oddelki črnih domačinov. 150 km od Desije so predstraže naletele na oddelke Abesincev, katerega so po kratkem boju razpršile. Kakor zatrjujejo Italijani, je ta oddelke povzel napad čisto na svojo roko, zato sklepajo iz tega, da je abesinska vojska brez osrednjega vodstva v popolnem razsulu.

Nesreča Gila Roblesa

Madrid, 29. aprila. Včeraj se je pri vožnji z avtomobilom močno ponesrečil voditelj Španske ljudske akcije Gil Robles. Njegove poškodbe so težke, toda k sreči ne smrtnonevarnega značaja. Vest o nesreči priljubljene ljudske voditelja je po vsej Španiji izzvala ogromno pozornost in bojazn.

Zamorice obešajo

New York, 29. aprila. DNB poroča iz Roystona v pokrajini Georgia, da je tamkaj množica vrila v zapore in odvedla nekega črnca, obtoženega, da je storil silo dvema belima devojčama. Množica ga je odpeljala na mesto, kjer je po obtožnici zagrešil svoje dejanje, in ga tamkaj obesila.

Jugoslavija za oborožitev Dardanel

Belgrad, 29. aprila. Danes so izročili tukajšnjemu turskemu poslanstvu odgovor kraljevske vlade na tursko noto od 11. t. m., o predloženem postopku za remilitarizacijo morskih ožin (Dardanel). Kakor izvemo, je odgovor kraljevske vlade ugoden.

Vilder toži Banjanina

Belgrad, 29. aprila. m. Z ozirom na napade, ki jih je iznesel v svojem znanem govoru v senatu senator Banjanin proti Večeslavu Vilderju, je vložil sedaj Vilderjev zastopnik belgradski odvjetnik dr. Rajko Džermanović proti Banjaninu tožbo radi žalitve in klevete. Tožba inkriminira Banjaninove trditve, da je Vilder človek, katerega nič, kar je človeku svetega, ne veže s to zemljo in da je dragoceno pohištvo iz zagrebškega banskega dvorca hotel prenesti v Belgrad.

Belgrad, 29. aprila. m. Nj. kr. Vis. knez namestni Pavle je včeraj sprejel v adjutantsko predsedniške ministrske sveta in ministra za zunanje zadeve g. dr. Milana Stojadinovića. Predsednik vlade je izrekel knezu namestniku od tej prilike prisrčne častitke k rojstnemu dnevu v imenu celokupne vlade, kakor tudi v svojem imenu.

Belgrad, 28. aprila. Glavna zveza obrtniških združenj kraljevine Jugoslavije je sklicala za 29. april konferenco upravnih odborov vseh združenj in sekcij gradbenega stroka. Na konferenci bodo med drugim razpravljali tudi o vprašanju podpiranja gradbenega gradiva, ki močno ovira letošnje gradbeno delo. Zvezna uprava smatra, da podpiranje tega gradiva ni posledica objektivnih pogojev in zato bo, sklicujoč se na zakon o pobijanju draginje in kartelno uredbo, sprejela konkretne sklepe in prošila pristojne, naj to preprečijo.

Azana, bodoči predsednik

Madrid, 29. aprila. Ministrski predsednik Azana je konfiriral s celo vrsto političnih osebnosti, da bi se informiral o stališču ljudske fronte in o kandidatih za predsednika republike. Pogajal se je predvsem z osebnostmi iz skupine republikanske zveze in republikanske leveice. Po vsem tem sodi izgleda, da je Azana edini kandidat ljudske fronte za državnega glavarja.

Zračna armada - za mir

Zeneva, 29. aprila. o. Včeraj je v Zenevi zboroval mednarodni odbor za mir pod predsedstvom viscounta Cecilia. Ta je sklenil, da naj se osnuje mednarodna zračna vojska, ki jo bodo sestavljala velika letala. Ta letala pa bodo s svojimi poletnimi služili izključno propagandi za mir. Pilote za to mednarodno mirovno zračno armado bodo nabirali med prostovoljci iz Evrope in Amerike. Letala bodo imela na krilih naslikane zastave s pozivi za mir. Letala bodo po vsej Evropi in Ameriki metala nad posamezne letake, ki bodo vsebovali propagando za mir. Letala bodo tudi vršila propagando s tem, da bodo v zrak pisala z umetnim dimom pozive, naj se vsi narodi sveta združijo v stremeljenju za mir.

Bivši šef katalonske policije ubit

Barcelona, 29. aprila. o. Sinoči so na najbolj prometni barcelonski cesti Rambla de las Flores neznani storilci ubili Miguela Badio, bivšega načelnika barcelonske policije. Neznanci so ga ustrelili, prav tako tudi njegovega brata. Badio je bil načelnik policije v avtonomni katalonski vladi in je kot tak sodeloval vodilno pri katalonski oktobrski revoluciji leta 1934. Ta revolucija, ki je imela namen proglasiti zvezna katalonsko republiko, se je

izjavila in jo je tedanja vlada s topovi potlačila. Badio je pobegnil v inozemstvo, v Francijo, in se vrnil v Barcelono, ko so prišle na vlado levičarske stranke. O zločinu nad njegovim življenjem ni znanih še nikakih podrobnosti, je pa vzbudil v Barceloni strahovito razburjenje, ker vidijo Katalonci v tem atentatu zapetno stremeljenje španskih krogov, da bi skušali okrniti v Kataloniji avtonomijo, katero so si Katalonci komaj priborili.

Guverner NB o važnih gosp. vprašanjih

Belgrad, 29. aprila. m. Iz Sarajeva poročajo: Včeraj je prispel semkaj guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević z viceguvernerjem in drugimi višjimi uradniki Narodne banke. Svrha potovanja po Bosni je, da bo pregledal poslovanje podružnic Narodne banke v Sarajevu, Mostaru in Dubrovniku, kjer bo prisostvoval tudi blagoslovitvi novega poslojpa za tamšnjo podružnico Narodne banke. Guverner Narodne banke je dal sarajevskemu dopisniku »Vreme« daljšo izjavo, v kateri je med drugim odgovoril na vprašanje, v kaki obliki

se bo izvajala kontrola nad uvozom. V tem oziru je guverner povdal, da se bo kontrola uvoza uvedla v prvi vrsti proti državam, s katerimi imamo pasivno trgovinsko bilanco. Ta pasivnost vpliva neugodno na naš narodni denar, ter moramo zaradi tega zahtevati, da pridemo s temi državami do uravnovešanja v trgovinskih bilancah. Kontrola uvoza se ne bo izvajala napram državam, s katerimi imamo klirinški denarni promet, ker ta promet ne tangira toliko naše bilance, kakor promet z državami svobodnih deviznih režimov. Kontrola uvoza se bo ojačila na ta način, da se bo določilo gotovo število proizvodov, ki se bodo lahko uvozili šele potem, ko bo Narodna banka dala dovoljenje za nabavko plačilnih sredstev.

Na opozorilo, da naša tekstilna industrija že sedaj nima dovolj surovine, je guverner izjavil, da uvoz surovine, ki jih potrebuje naša industrija, ne bo omejen, ker moramo paziti na to, da se naša industrija čimbolj razvije, da bi se na ta način zmanjševal uvoz gotovih fabrikatov.

Guverner Narodne banke pričakuje, da bo ta kontrola pojačila naš izvoz v države, s katerimi smo imeli pasivno trgovinsko bilanco. V teh državah se nam bodo verjetno povišali kontingenti ter podeljevali novi. Na vprašanje glede naših zamrznjenih terjatev v Italiji in glede izplačevanja naših klirinških terjatev v Nemčiji, je guverner Narodne banke izjavil, da Narodna banka do končne likvidacije vprašanja italijanskih terjatev odkupuje ponujene zneske, oziroma daje avance, da ne bi bili preveč prizadeti naši upniki. Kar se tiče nemških terjatev, pa bodo v kratkem izplačane po orolološkem redu. Te terjatve se lahko izplačujejo samo iz zneskov, s katerimi razpolagajo naši izvozniki, ki pa so v zadnjem času zelo skromni. Kar se tiče nemških kliringov, prevzema Narodna banka poleg fiksnega določenega kurza vse avize in nakaznice, kar pa se tiče čekov, jih imetelji lahko vsak dan realizirajo na domačih borzih. Glede trgovinskih pogajanj s Španijo in Grčijo, je guverner Radosavljević izjavil, da se ravno vrše pogajanja zaradi novega trgovinskega in plačilnega sporazuma s Španijo. Lahko se pričakuje, da se bodo ta pogajanja zaključila povoljno in da bo izmenjava našega blaga s Španijo precej večja, kakor pa je bila sedaj. Pogajanja z Grčijo, ki se bodo v najkrajšem času začela, imamo za cilj, da se plačilni promet postavi na bazo, na padlagi katere naj bi se naš izvoz v Grčijo še povečal.

Egipt brez svojega kralja

Izgubil ga je v zelo neugodnem času

Umrli egiptovski kralj Fuad

Kairo, 27. aprila. Kralj Fuad je umrl ob 13.30. Njegovo smrt so pričakovali vsak trenutek, ker mu je bilo srce zelo oslabele. Učakal je 68 let. Egipt izgubi s mrtjo kralja Fuada svojega prvega ustavnega vladarja. Kralja bodo pokopali v četrti v bližini El Rifai, ki jo je pokojni kralj sam zgradil blizu mestne trdnjave ob vzhodni grici Mohatama proti dolini Nila in saharjski puščavi. Grob kralja Fuada bo po vsej priliki poleg groba njegove matere. Smrtne ostanke pokojnega kralja bodo prenesli v palačo Kubeh v središču mesta in od on, dot bo krenilo slavnostno spremstvo proti mestnim ulicam.

Kraljevo smrt so pričakovali že skoraj teden

dni. Njegov sin princ Faruk, ki je prav zdaj končal svoje študije v Angliji, je vsak trenutek pričakoval, kdaj ga pokličejo v Kairo. Okrog kraljeve palače so se neprestano zbirali ljudje in čakali žalostnega obvestila. Ko je kralj izdihnil, so bile ob postelji njegove štiri hčere. Tisti trenutek, ko je izdihnil, so na kraljevski palači potegnili zastavo na pol droga, kakor kadar kralja ni bilo doma. Zadnjo noč se je bolnikovo stanje nekoliko izboljšalo tako, da so mislili, da ne bo kriza nastopila takoj.

Kralj Fuad, prvi ustavni vladar v Egiptu, je bil star natanko 68 let in je bil bolehen od leta 1934 dalje. Iskal je pomoči pri raznih zdravnikih, toda vse ni dosti pomagalo. Zadnji dve leti, odkar je grozil spor med Italijo in Abesinijo, ga je zelo izčrpavalo politično delo. Moral je svoje podložnike tudi neprestano brzdati in krotiti, da niso prekorajčili dovoljenih meja v svojem odporu proti Angliji. Čeprav je bil kralj sam tudi proti-angleško usmerjen in je zelo podpiral italijanski kulturni in politični vpliv v Egiptu, je vendar bil ves čas svoje vlade za Anglijo v korektnih odnosih. Njegova smrt je prišla v prav neprimernem in neprimernem trenutku. Egipt stoji pred volitvami, med egiptovsko in angleško vlado se vrše nova pogajanja za ureditev odnosov med obema državama. Ker je bil kralj odločen nasprotnik premočnega angleškega vpliva v Egiptu, je bilo jasno, da bo pri teh pogajanjih skušal doseči čim večjo neodvisnost čim več koristi za Egipt. Njegov naslednik Faoruk je star komaj 16 let in je vzgojen v angleškem duhu. To se pravi, da bo skušal, ko prevzame vlado v svoje roke, egiptovsko politiko voditi v angleškem smislu. To je predvsem neprijetno za Italijo, ki je pred dobrim mesecem dosegla z egiptovsko vlado sporazum glede Modrega Nila in Tanskega jezera.

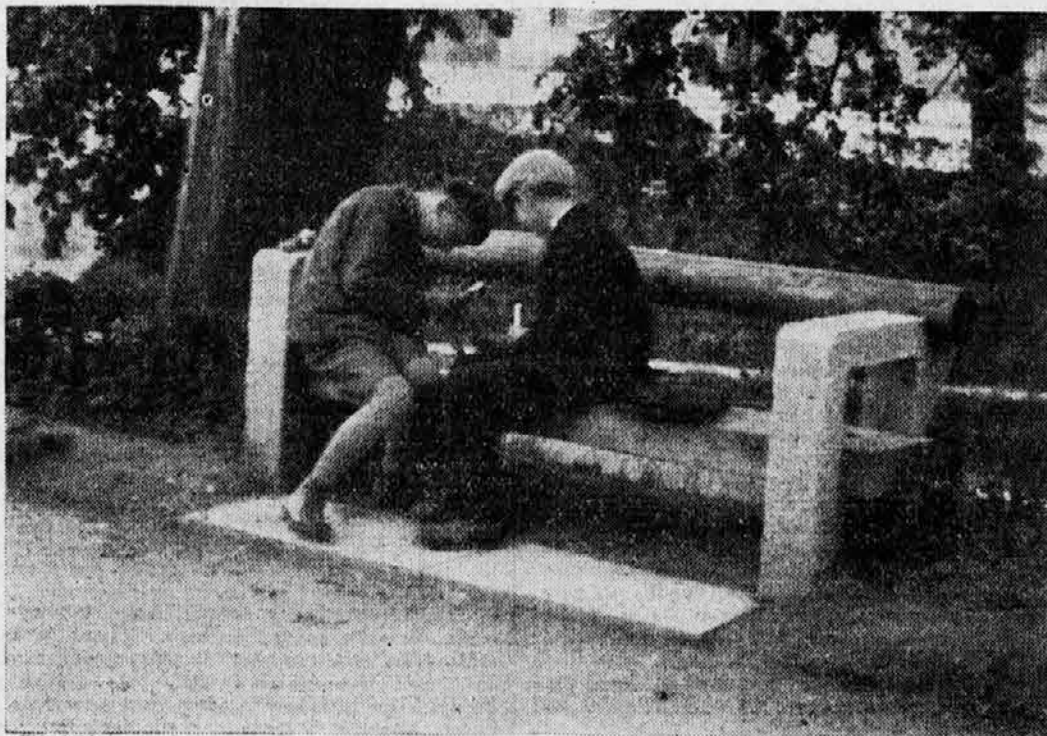
Do polnoletnosti prestolonaslednika Faoruka bo vodil državo regentski svet pod vodstvom princa Mohameda Alija.

Nemško gospodarstvo pred propadom

Berlin, 29. aprila. AA. Havas poroča: Na nemških borzih je včeraj zaradi imenovanja Göringa za komisarja deviz in surovin, prišlo do splošnega padca vseh industrijskih akcij. Na vseh borzih je bila zabeležena izredno visoka ponudba. Nemški tisk o imenovanju ne prinaša nobenih komentarjev. Edino Göringovo glasilo »Essener National Zeitung« objavlja uvodnik čez vse kolone z naslovom: »Najširša pooblastila strankinemu tovarišu.« V gospodarskih krogih se je pojavila precejšnja vznemirjenost. Misli se vendarle, da je dr. Schacht zadovoljen s tem imenovanjem, ker da dokazuje dobre odnose, ki vladajo med njim in Göringom. Göring bi naj nekako ščitil dr. Schachta pred skrajnimi elementi v stranki. Vplivni član vodstva stranke Kepler je pred tremi meseci zahteval, da mora dr. Schacht odstopiti. Spor med dr. Schachtom in Darrejem je javen in zelo težak. Ko je Darre zahteval od Schachta devize za nakup mesa in masti, mu je dr. Schacht odgovoril: Jaz nisem alkimist in ne delam cekinov. Schacht meni, da se mora poljedelstvo spraviti na stanje, kakor je bilo v letu 1933. Poleg tega je nemška tekstilna indu-

strija. Takozvana »Schachtova kriza« je prišla do viška te dni in je vlada morala sprejeti sklep, da imenuje eno svojih najmočnejših osebnosti za nadziktatorja vsega nemškega gospodarstva.

Nesodobnost ali znak časa?

Včeraj dopoldne v Gradaški ulici: šol ske torbe na klop in karte v roke...

Civilna lista angleškega kralja

London, 29. aprila. m. Včeraj je bila objavljena po proračunu predvidena civilna lista Nj. Vel. kralja Edvarda VIII. za prihodnje proračunsko leto. Celokupna kraljeva civilna lista znaša 434.000 angleških funtov (okrog 110 milijonov dinarjev), ter je za 37.000 funtov manjša, kakor je bila lista pokojnega kralja Jurija. Za osebno uporabo kralja je predviden znesek 70.000 funtov, 40.000 funtov pa je predvidena za uporabo kraljice. Ta postavka se bo izplačala le v slučaju, če se kralj poroči. Proračun predvideva tudi možnost, da bi kralj mogel imeti prestolonaslednika, za katerega je istotako predviden znesek v proračunu. Ta znesek je bil vnešen v proračun — tako zatrjujejo — na izrecno željo kralja samega. Iz tega sklepajo, da se utegne kralj vendarle poročiti.

Mali kmetje in rudarji v borbi proti TPD

Dolgotrajna odškodninska pravda

Ljubljana, 29. aprila.

Stari rudarji TPD še prav dobro pomnijo, da sta že v zadnjih 70 letih, odkar obratuje TPD v zagorskem revirju, izginili 2 mali in prijazni naselji zaradi ušedanja in plazovanja zemeljskih plasti. Slična usoda čaka sedaj naselje Podkraj, kjer je naseljenih okoli 8 malih kmetov, ki so pustili svoje žulje v rudnikih družbe. Že l. 1917, so se pojavile na nekaterih hišah prve razpoke. Hujše so bile pozneje l. 1921. Lastniki hiš, ki obdružujejo malo posestvo in rede po par krav, so iskali svoje odškodninske pravice. TPD je kot kapitalistična podjetnica poiskala pota in načine, da je oškodovance mirno odpravila s primernimi zneski. Zadnji čas pa so bili kmetje prisiljeni iskati svoje odškodninske pravice na sodišču. Pri ljubljanskem okrožnem sodišču je vseh takih pravnih 6, pri katerih gre za odškodnino 1.300.000 Din.

Dva kmela — rudarja Grčar Valentin in Jerman Alojzij iz Podkrajja pri Zagorju sta že majnika 1933 začela veliko pravdo proti TPD, ki postane pač važnega pravnega pomena, zlasti, ko bo padla v tem pogledu končevalna sodba pri slo-lu sedmorice v Zagrebu. Ni čuda, da mnogi interese-tenti in oškodovanci v zagorskem premo-govnem revirju z napetim zanimanjem zasledujejo potek tega procesa, ki bo pač sodeč po sedanjem polo-žaju trajal še leta in leta, kajti TPD se brani z vsemi zakoniti in razpoložljivimi sredstvi.

Mali posestnik Grčar Valentin, ki ga zastopa odvetnik dr. Bogdan Žužek, zahteva odškodnino 91.520 Din, ker je zadnja leta njegova hiša utrpela zaradi ušedanja terena velike poškodbe. Drugi Jerman Alojzij, ki ga zastopa odvetnik dr. Stan-ko Lapajne, pa zahteva za poškodovano hišo 185.000 Din. Iz hiše se je moral Jerman zadnji čas izseliti, ker je za stanovanje življensko nevarna. Stanuje sedaj v šupi.

Pri okrožnem sodišču se je pravda razvijala. Pozvana sta bila dva izvedenca-strokovnjaka v ru-darskih in geoloških stvareh. Univ. prof. inž. Vik-tor Gostiša je v svojem izvidu izključil, da bi bila kaka neposredna vzročna zveza med rudare-njem TPD in sesedanjem zemlje. Drugi izvedenec priv. doc. inž. dr. Nagode je zastopal v svojem zelo obširnem izvidu stališče, da obstoja taka vzročna zveza.

Okrožno sodišče v Ljubljani je izdalo končno delno, vmesno sodbo, datirano z dnem 30. decem-bra 1935. Ta sodba je sprejela za podlago izvid inž. dr. Nagode in razsodila bistveno vprašanje, da obstoja vzročna zveza med razpokami pri hišah odnosno pogreženjem in rudarjenjem TPD.

Tožena TPD je zahtevala v procesu še tretjega izvedenca — strokovnjaka v rudarsko-geoloških problemih. Ta zahteva je bila od okrožnega sodišča odklonjena, čeprav je družba izjavila, da nosi sama stroške izvedence.

Proti sodbi okrožnega sodišča je TPD vložila na apelacijsko kot prizivno sodišče v Ljubljani pri-

jiv iz razlogov: pravnopomotna presoja stvari, po-manjkljivost postopanja in površna ocena dejanskih dokazov.

Civilni senat petorice pod predsedstvom s. a. s. dr. Erika Eberla je večer cel dan razpravljal o tej pravni zadevi. Kot referent je fungiral s. a. s. g. Klenovšek Karl. Navzoči so bili: zastopnika obeh tožnikov dr. Žužek in dr. Lapajne in za to-ženo TPD odvetnik dr. Ivo Benkovič in dr. Murko. Razprava se je pričela ob 9 dopoldne in je trajala z dvurnim, opoldanskim odmorom tja do 20. Samo poročilo referenta dr. Klenovška je trajalo do 6 ur. Podal je g. Klenovšek v svojem referatu vse bistve-ne točke procesa, prečital je izvide obeh strokov-njakov in še druge zapisnike. Pojasnil je situacijo tudi na podlagi načrtov. Pred sodnim dvorom so bili razprostrti situacijski načrti, prerezi in velika kopica raznih fotografij. Tudi odvetniki so imeli na razpolago ogromen dokazni material.

Po končanem referatu so pričeli govoriti odvet-niki. V imenu prizivatelje-tožnice TPD je naj-prej povzel besedo dr. Murko, ki je v svojih izva-janjih analiziral in izpodbijal ugotovljeno izvedenca priv. doc. dr. Nagode, jih kritično motril in so-dišče predložil na drugi strani stvarna izvajanja univ. prof. inž. Gostiša. Dr. Ivo Benkovič je v imenu TPD poudarjal zastaranje odškodninskih zahtevkov. Po čl. 1489 obč. drž. zak. zastara pra-rica do odškodnine po 3 letih. Tožnika sta po nje-govem menju tudi delno sama kriva.

Dr. Bogdan Žužek je kot zastopnik Grčarja po-udarjal zlasti stališče, da pri uveljavljanju takih odškodninskih zahtev pride v vpoštev 30 letna za-staralna doba, je treba računati ob časa, ko oško-dovane izve za povzročitelja škode.

Dr. Stanko Lapajne je nasproti dr. Murku branil stališče izvedenca inž. dr. Nagode. Protivi pa se vsaki novosti, ki se vnaša v ta proces. Z Ma-lega vrha so se poveznile gmote zemlje za 10 m nizdol.

Sodba razveljavljena

Po dobro uro trajajočem posvetovanju civilnega senata je predsednik objavil sklep: Prizivu tožene TPD se ugodi. Prva sodba se razveljavi in zadeva vrne I. sodišču v ponovno raz-sodo. Prizivi se sklepu pravomočno.

Sledilo je nato kratko utemeljevanje sklepa apelacijskega sodišča. Sodišče smatra v tej zadevi triletno zastaranje za pravilno. Po zastaralni dobi pa je nastala nova in povečana škoda. Baš v zad-njih 3 letih so postale hiše nevarne. Povzročitelj škode bo pač moral postaviti hiše v prejšnji stan. Postopanje I. sodišča je bilo pomanjkljivo, ker ni zaslišalo še 3. izvedenca. Sodišče smatra, da ni inž. dr. Nagode kljub svoji teoretični izobrazbi specia-list in strokovnjak v rudarsko-geoloških zadevah. Tako je veliki proces kmetov-rudarjev končal na II. sodni instanci.

Zveza za tujski promet polaga račune

Maribor, 28. aprila.

Danes popoldne se je vršil v lovski sobi hotela Orel občni zbor Tujsko-prometne zveze v Mariboru. Bil je zelo dobro obiskan. Med drugimi so bili na-vožci podpredsednik mestne občine mariborske Fra-njo Zebot, okrajni poglavar za Maribor levi breg dr. Popovič, zastopnik mariborskega mestnega sve-ta Roglič, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, zastopnik celjske občine mag. ravn. Subić, predstavi-nik mesta Ptuj Berlic, zastopnik železniškega rav-nateljstva Kovacic, mariborske železniške postaje Gajšek, ravnatelj Tujsko-prometne zveze v Ljublja-ni Pinter. Pismene pozdrave je poslalo občnemu zboru ministrstvo trgovine in industrije.

Napeto ozračje

Letošnji občni zbor Tujsko-prometne zveze se je v javnosti z zanimanjem pričakoval. Sličil je v tem pogledu na občni zbor iste ustanove pred tremi leti, ko je bilo zrušeno takratno vodstvo ter izvo-ljeni povsem novi ljudje na krmljo. Le, da je tak-rat šla borba za tem, da se iz zveze ustvari orga-nizacija, ki bo zastopala nepristransko koristi spo-lšnega tujkega prometa brez favoriziranja ene ali druge ustanove, letos pa so se čuli v javnosti upra-vičeni glasovi, da je treba vodstvo Zveze depoliti-zirati. Zaradi tega je vladalo na današnjem občnem zboru prično napeto ozračje, ki se je pa pomirilo, ko so se doznali rezultati današnje seje upravnega odbora Zveze, ki se je vršila popoldne pred pri-četkom zborovanja. Dosedanji predsednik nar. po-slanec dr. Jančič je striktno izjavil, da ne sprejme več nobene funkcije, obenem je pa prevladalo mne-nje, da ne kaže danes izvesti volitev upravnega od-bora, ker se mora zaradi izpremembe pravil, ki je bila na dnevnem redu, v kratkem itak vršiti volitev nove uprave na izrednem občnem zboru.

Poslovno poročilo

O delovanju Zveze v preteklem letu je bilo tiskano v posebnih brošurah ter razdeljeno med posamezne delegate. Iz njega se zrcali res velikopotezno in zelo uspešno delovanje na vseh področjih tujkega pro-meta in v notranji organizaciji ustanove same. V glavnem pa je pripisati ves ta lep napredek neu-mornemu in iniciativnemu delu ravnatelja Tujsko-prometne zveze Loosa in uradništvu, ki ni štedilo ne truda ne časa. Mariborska tujkoprometna zveza je glede iniciativnosti, pa tudi glede doseženih uspe-hov, v vsakem oziru prednjačila vsem tujkopromet-nim ustanovam, kar ji lahko priznavajo vse nad-rejene oblasti. Tudi glede izvajanja propagande za teritoriji, ki ga obsega, pa tudi za pokrajine izven tega teritorija, je zveza prvačila v celi državi. To sistematično delo je rodilo zelo lepe uspehe, ki se vidno izražajo v močnem dvigu tujkega prometa, ki narašča od leta do leta. V primeri z drugimi tujkoprometnimi ustanovami je imela mariborska zveza v tem pogledu težavno stališče, saj je morala za svoje področje takorekoč orati še nenačeto le-dino, če izvajamo naša kopaljša, ki so bila po-znana že poprej. Pa tudi za obisk kopaljš je iz-vršila zveza velikopotezno nalogo, ko je začela za nje z živahno propagando na bližnjem vzhodu ter jo razširila že na Grčijo, Turčijo in celo Egipt. Vedno večje število tujcev, ki prihajajo iz omenjenih držav, svedoči o uspehu te propagande. Velik na-predek pomenja tudi izgradnja podružnic, ki jih ima zveza sedaj že sedem. Najvažnejše so poleg centralne pisarne podružnice v Rogški Slatini (med sezono), v Celju, St. Ilju, Gor. Radgoni, Dravogradu in letos se namerava osnovati še nova podružnica v Ptuj.

Velik uspeh šahovskega prvaka

Dr. Aljehin v Celju neporažen

Celje, 29. aprila.

Sinoči se je vršila v hotelu »Evropa« šahovska simultanka, katero je organiziral celjski šahovski klub in na kateri je igral bivši svetovni prvak g. dr. Aleksander Aljehin. Za to simultanko je vla-dalo izredno zanimanje. K šahovskim deskam je sedlo 41 igralcev, ki so se zbrali iz Celja in pa tudi še iz oddaljenih krajev. Pred pričetkom si-multanke je bilo uvodno predavanje, nakar je bivši svetovni prvak ob 21.15 s potezo otvoril si-multanko. Bivši svetovni prvak je igral izredno hitro

in tako se ne smemo čuditi, če je padla prva žrtev že po 51. minutah. Naslednja žrtev pa je padla šele ob 2. ponoči, znak, da so se naši šahisti dobro držali. Prvi uspeh pa je ob pol polnoči zabeležil Celjan Schneider, ki je dosegel remis.

Končni rezultat te simultanke je za bivšega svetovnega prvaka nadvse časten. Dr. Aljehin ni prepuštil nikomur cele točke, ostal je neporažen, le 5 jih je bilo, ki so z njim remizirali. In sicer: dr. Cerin, Cijan, Schneider, Kocmur in Robinšček. Vsi ostali pa so morali pred svetovnim prvakom kloniti.

Dr. Aljehin v Ljubljani

Včeraj zvečer je odigral bivši svetovni šahov-ski mojster dr. A. Aljehin šahovsko simultanko v Celju. Na drugem mestu poročamo o sijajnem uspe-hu, ki ga je bivši svetovni mojster dosegel v Celju, kjer je ostal neporažen. Danes popoldne pa bo dr. Aljehin prisel v Ljubljano, in sicer s popoldan-skim brzovlakom ob 5. Zvečer pa bo odigral ve-liko šahovsko simultanko proti 40 najmočnejšim šahistom iz Ljubljane in okolice. Pred simultanko bo uvodno predavanje. Simultanka se bo vršila ob 8 zvečer v dvorani Kazine (Zvezda). Ljubljanski šahovski klub je zbral za Aljehinove nasprotnike le močnejše igralce in je zato pričakovati, da bo bor-ba ostra, napeta in nad vse zanimiva.

Z Aljehinom pride v Ljubljano tudi njegova žena, z njo pa njen popularni angorski maček. Ka-kor znano, je ta maček lansko leto na šahovski olimpijadi v Varšavi povzročil pravcati lov. Sredi napete borbe za svetovno šahovsko prvenstvo je namreč maček naenkrat skočil iz naročja svoje obo-ževalke ter jo mahnil preho šahovskih desk z ene mize na drugo. Nastal je za njim pravi lov, ki se je končno srečno dovršil s tem, da se je mačeh v splošnem hrupu zopet zatekel v naročje svoje go-spodarice. Upajmo, da nas ta popularni maček v Ljubljani ne bo počastil s sličnim nastopom.

Proces dr. Joža Bohinjec proti dr. Bajželj in Kocmur

Ljubljana, 29. aprila.

V sobi št. 28 okrajnega sodišča se je včeraj dopoldne vršila pred sodnikom L. Smalcem raz-prava zaradi žaljenja časti. Ravnatelj dr. Jože Bohinjec je tožil zdravnika dr. J. Bajžlja in upo-kojenega ravnatelja OUZD g. Ivana Kocmurja za-radi žaljenja časti. Ker sta mu očitala neka de-janja, ki niso združena z njegovo častjo in funkci-jjo. Ze lani jeseni je zadeva dr. Bohinjec contra dr. Bajželj vzbujala mnogo zanimanja, kajti glavni priči: knjigovodja trdke Pičman in lastnik trdke g. Pičman sta izpovedala mnoge zanimivosti, kako se je na poseben način postopalo pri oddaji del za mariborsko palačo OUZD. Zadeva pa je zaradi decembrske amnestije bila poslana ad acta. Sedaj pa je bil ravnatelj dr. Bohinjec znova primoran tožiti dr. Bajžlja in zraven še g. Ivana Kocmurja. Tožena sta izjavila, da nastopita dokaz resnice. Razprava je bila prekinjena, ker je sodnik odredil, da se zadeva dr. Bohinjec odstopi drž. tožilstvu.

Vlom

Ptuj, 28. aprila.

Pri Sv. Marjeti je gorelo pri posestnikih Hor-ju je bilo te dni pri belem dnevu vlomljeno v vi-ničarijo, ko ni bilo nikogar doma. Vlomilci so raz-bili vrata in odnesli iz hiše raznega blaga in predmetov, zlasti oblike in kuhinjske posode. Ko so se donatji vrnili, so našli vse razmetano in marsikaj razbito. Takoj so obvestili orožnike, ki so imeli pri iskanju vlomilcev srečo, ker so že naslednji dan prijeli dva znana postopača, Horvata Franca in Kampla Ivana, ki sta priznal vlom v Hinzlevo vinčarijo. Oba imata za seboj že težke kazni, eden celo 10-letno robijo. Pri obeh so oro-žniki našli le del ukradenih stvari, ker sta ostalo že bila prodala na sejmu, ki je bil prejšnji dan v Ptuj. Izročena sta bila plujkemur sodišču, kjer ju vsestransko zaslišujejo, ker ni izključeno, da imata na vesti še kake druge slične grehe.

Belgrad, 29. aprila. m. Bivši dolgoletni mini-ster Boža Maksimović, ki je pri volitvah dne 5. ma-ja lanskega leta postavil lastno kandidatno listo, je s svojimi najožijimi političnimi sodelavci odprl v Belgradu v hiši na Prestolonaslednikovi ulici št. 28 posebno politično pisarno.

Usoden pretep z nožem

Celje, 28. aprila.

V gostilni Birtič v Hrastrniku so 14. decembra lanskega leta popivali. Skupno v družbi so bili Okrajšek Ivan, 30-letni mizarski pomočnik, Avse-nak, Kramžar in Jagodice. Pri drugi mizi pa sta se-dela Podpečan Alojz in Šoster Viktor. Ko so po policijski uri odhajali iz gostilne, so se pred go-stilno začeli za šalo med seboj ruvati in metati. Ker so pa malo preveč globoko pogledali v ko-rkarce, je iz tega ruvanja, v šali započete, nastal pretep, v katerem je Ivan Okrajšek z odprtim no-žem lahko telesno poškodoval Alojza Podpečana in Viktorja Šostera. Šoster je dobil močen urez od levega ušesa do levega kota ust, tako da mu

bo to trajno kazilo obraz. Velel tega svojega de-janja se je danes pred okrožnim sodiščem zago-varjal imenovani Okrajšek, in je bil obsojen na 3 mesece in 10 dni strogega zapora, na 500 Din pov-prečnine. Podpečanu mora plačati za bolečine 100 Din, Šosterju 250 Din, 300 Din za sunkije, ki mu ga je zrezal in 230 Din za odhod na zasluzku. Ob-sojeni Okrajšek je prijavil revizijo.

Avtomobilska nesreča. V ponedeljek, 27. t. m. je neznan tovorni avto na cesti med Zalcem in Sv. Petrom povozil 63-letnega zidarja, uslužbenega pri sreskem cestnem odboru in stanujočega v Celju na Dečkovi cesti, Alojza Slugo. Prelomil mu je levo roko in leto nož.

Označba blaga v medn. železn. prometu

Ljubljana, 29. aprila.

Kakor smo že včeraj poročali, zaseda v Ljub-ljani mednarodna železniška tarfina konferenca, ki se bavi z važnimi mednarodnimi železniškimi pro-blemi. Konferenco vodi pomočnik generalnega rav-natelja državnih železnic v Belgradu g. Josip Čug-musa. Udeležujejo pa se razprav poleg naših še za-stopniki italijanskih, avstrijskih, češkoslovaških, madžarskih, romunskih in grških državnih železnic. Jugoslavo zastopajo poleg predsednika g. Čug-musa še naša tarfina službe g. Jože Zajc, re-ferent za inozemski blagovni promet dr. Stanko Tomine in šef kabineta prometnega ministrstva Momčilo Stojadinović.

Glavni namen konference je, da sestavi enot-no terminologijo za blago, ki se prevažna med temi državami. Ponovno se je namreč dogajalo, da se je blago, ki se zaradi predolgega postajanja pri prevažanju pokvarilo. To pa se je moglo zgoditi le zaradi tega, ker v državah, kamor je blago pri-spelo, označbe na vagonu niso razumeli in so pu-stili blago stati po več dni na raznih postajah. Trgovcem je nastajala zaradi tega čisto velika škoda, ki jo je zakrivilo samo nerazumevanje vse-binske označbe. S tem, da uvedejo enotno nomen-

klaturo blaga, se bodo v bodoče slične škode lahko preprečile. O tem vprašanju so se bavile tudi že razne druge mednarodne konference, ki so hotele določiti nomenklaturo za ves mednarodni želez-niški blagovni promet. Vendar še nobena od do-sedanjih konferenc ni rodila zaželenih rezultatov. Zato so železniške uprave gori navedenih držav sklenile, da vsaj one med seboj določijo skupno označbo blaga.

G. Jože Zajc, eden od jugoslovanskih zastop-nikov na tej konferenci, je dal poročevalcu »Slo-venca« posebno izjavo, iz katere posnemamo, da je bila na konferenco povabljen tudi Turčija, da pa edaj ta država svojega zastopnika ni poslala, pač pa zahteva prepis tozadevnega zapisnika. Vče-raj so na konferenci obravnavali vsa vprašanja samo v načelu, dočim preidejo danes na podrobo-nosti. V najhujšem primeru bo konferenca zaklju-čila svoje delo že danes; če pa ne, se bo nadalje-ovala še jutri.

Po končanem delu in ako bo dopuščal čas, bodo napravili udeleženci nato še izlet na Bled. O končnem rezultatu te važne mednarodne kon-ference bo izdan po zaključku poseben komunik.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sredo, 29. aprila: Robert.
Jutri, četrtek, 30. aprila: Katarina.

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Sušnik, Marjina trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 29 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Razstava »Sodobne gospodinjice«. VI. gospodinj-sko-gospodarska prireditel Zveze gospodinj na spomladanskem velesojmu bo pokazala izrazit obraz hotečina današnje slovenske gospodinjice, ki hoče biti dobro poučena o vseh gospodarskih vprašanjih, ti-čočih se rodbine vsakega posameznika. Ni gospo-dinjam vseeno, ako neprestano trkajo brezposelni na njena vrata. Zato naj bi bila ta razstava tudi kazipot naši mladini, vsaj je le v skupni samopo-moči rešitev toliko in toliko eksistenc. Gospodinja je tista, ki lahko najzdatneje podpira domačo obrt in industrijo. Z zahtevno po dobrih izdelkih se dviga veselje do natančnega vestnega dela. Ob dobro pre-mišljeni opremi g. arh. Mesarija in ob režiji šef-režiserja g. prof. Sesta, bo razstava »Sodobna go-spodinja« zopet oni most, ki naj veže konzumenta in producenta v harmoničnem izmenjavanju denar-jar in blaga. Gospodarski krogi z vedno večjim zanimanjem sledijo gibanju Zveze gospodinj.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani
DRAMA

Začetek ob 20 uri.

Sreda, 29. aprila: »Juarez in Maksimilij«. Red Sreda.
Četrtek, 30. aprila: »Prva legija«. Red Četrtek.

OPERA

Začetek ob 20 uri.

Sreda, 29. aprila: »Pesem ljubezni«. Red C.
Četrtek, 30. aprila: zaprlo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 29. aprila: 12. Pesta vrata priljubljenih točk (plošče), 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13. Napoved časa, objava spreda, obvestila, 13.15 Ma-gistrov šrneli kvartet, 14. Vremenska poročila, borzni tečaj, 18. Otroška ura: Pravilice, ilustrirane z re-producirano glasbo, Govori ga. Mila Saričeva, 18. Nar. gledališča, 18.40 Smernice društva za otrokovo varstvo (g. Vojko Jagodič), 19. Napoved časa, vremenska na-poved, poročila, objava spreda, obvestila, 19.30 Na-c. ura: Stari Zagreb (Andrej Džurki iz Zagreba), 20. Pre-nos opere iz Ljubljane. V I. odmoru: Glasbeno pre-da-vanje (g. Matija Bravničar). V II. odmoru: Čas, poro-čila, objava spreda.

Drugi programi

Sreda, 29. aprila: Belgrad I.: 19.50 Narodne pesni 20.20 Radijski orkester, 20.55 Zagorčičeva igra »Hajdnk Veljko«, 21.30 Klavir, 22. Prensos iz kavarne, — Bel-grad II.: 8. Vokalni koncert, 14. »Naravna bogastva Jugoslavije«, predavanje viceguvernerja Narodne ba-nke dr. Iva Belina, — 22.20 Balkanska glasba, — Za-greb: 20. Prensos iz Ljubljane, 22.15 Plesna glasba, — Dunaj: 19.30 Glasbeno veselje, 20.10 Proslava 150-letnice Mozartove opere »Figarov svatoh«, 21.10 Glasbeno ve-selje (indulgenten koncert), 22.30 Voljska godba, 23.40 Zabavna glasba, 23.15 Cizarska glasba, — Trst-Milano: 17.15 Polje, 20.35 Montemezziova opera »Lju-bezen troh kraljev«, — Rim-Bariz: 17.15 Komorni kon-cert, 20.35 Igra, 21.10 Komorna glasba, nato plesna glasba, — Praga: 19.20 Kubinova spevoigra »Oh vod-njakut, 20.05 Slavnostni koncert ob priliki 125-letnice praškega konservatorija, 22.25 Plošče, — Brno: 20. Ka-baretni večer, 20.45 Salonski trio, 21.15 Poslušljiva ko-medija »Kazivčeva izkušnja«, Bratislava: 19.30 Vo-ljska godba, 20. Vojnovičeva tragedija »Enakonočje«, 21.20 Griegov klavirski koncert, 22.30 Plošče, — Var-šava: 20. Popetke na ploščah, 21. Chopinova sonata za čelo in klavir, 21.55 Proslava japonskega narodnega praznika, 22.15 Plesna glasba, — Vsa Nemčija: 20.15 Ura mlade generacije, 20.45 Berlin ples, — Königs-berg: 20.45 Plesni večer, — Hamburg: 20.45 Pomladni ples, — Bratislava-Köln: 20.45 Zabavni koncert, — Lipsko: 20.45 Voljska godba, — Frankfurt: 20.45 Plesni večer, — Stuttgart: 20.45 Elwenspoekova igra »Ev-vivaldi iz življenja tenorista Carusa, — 21 — 2 Plošče, — Monakovo: 20.45 Večerni koncert radijskega orke-stra, — Beromünster: 20. Zabavni večeri.

Vizitacijsko potovanje škofa dr. Rožmana

Ljubljana, 29. aprila.

»Slovenski dom« je že poročal o vizitacijskem potovanju ljubljanskega škofa g. dr. Gregorija Rož-mana. Pretekli teden je škof na tem svojem bir-movanskem potovanju obšel fare: St. Vid, Preska, Šmartin pod Šmarno goro, Jezica, Črnuče, Sv. Ja-kob ob Savi, Dol in Sv. Helena.

Povsod, kamor je škof prišel, je bilo vse v zastavi in v mlajih. Farani pa so svojega škofa sprejemali tako, kakor sprejemajo Slovenci le svo-je cerkvene predstojnike. Posebno slovesen, ob-enem pa priskrben značaj je dal škofu vizitacijskemu potovanju to, da so na mejah vseh žup-nij pričakovali škofa postavni fantje v narodnih nošah in sicer bodisi na kolesih, bodisi na konjih ter nato spremljali škofa v središče župnije. Po za-ključku birmovanja v posameznih župnijah pa so škofa zopet spremlili do meje župnije, kjer so ga že pričakovali župljani sosedne župnije. Tako so škofa dr. Gregorija Rožmana na vsem vizitacijskem potovanju spremljali fantje v slikovitih narodnih nošah.

Včeraj je bila birma pri Sv. Heleni. Od tam se je škof vrnil v Ljubljano. Tudi na meji helen-ke župnije so škofa, kakor povsod drugje, pri-čakovali fantje v narodnih nošah na konjih. Ti fantje so potem spremlili škofa kar v Ljubljano. Z zanimanjem so ljubljanci opazovali lep pri-zor, ko se je v kočiji peljal po ulicah škof g. dr. Gregorij Rožman, spremljati pa ga je ta peštra skupina fantov na okrašenih konjih.

Jesenice

UREJEVANJE JESENSKEGA MESTA

Jesenice, 29. aprila.

S pričetkom gradbene sezone so tudi Jesenice v tem pogledu močno razgibane. Največ pozornosti vzbujajo odstranitve nekdanje »Povšenove« hiše, ki je v polodgrajenem in polodprtem stanju dolga leta kazila svojo okolico.

Kot čujemo, namerava mestna občina na tem kraju postaviti moderen gasilski dom, ki je na Jesenicah res skrajno potreben. Zdi se nam pa, da z odstranitvijo te hiše pridobljeno prostor ni naj-primernejši za to stavbo. Kajti poleg gasilskih »hramb« bodo v njej gotovo predvideni prostori za shranjevanje mestnih vozil (škroplini, event. rešil-ni voz itd.) in stavba, ki naj bi ustrezala tudi bo-dročnosti, bo v svoji obsežnosti zavzela cel prostor in poleg tega mejila s svojim pročeljem in števil-nimi uvozi tesno na državno cesto, ki v tem delu mesta ni ravno najširša. Z uvozom in izvozom ga-silskih, reševalnih in drugih vozil bo vedno ovi-rana, ako ne celo ogrožena, varnost živahnega pro-

Sinočni obisk v Jakopičevem paviljonu

Pred otvoritvijo II. fotografske razstave

Ljubljana, 29. aprila.

Sinoči je bilo v Jakopičevem paviljonu, po daljšem odmoru, zopet prav živahno. Zbrali so se tam prireditelji II. mednarodne foto-razstave, da iz-vrše zadnje priprave v razstavnem paviljonu samem.

Nepoznavalci razmer si je težko predstavljati, koliko dela je potrebno za razstavo takega obsega, kakor bo predstojala. Najprej je bilo treba raz-poslati nešteto vabil na vse strani sveta; potem je bilo treba vzbuditi zanimanje za razstavo pri merodajnih faktorjih, da se je razstava sploh omo-gočila; med tem so že začela prihajati dela, ki jih je bilo treba najskrbneje spravljati; prišla je na vrsto ocenjevalna komisija, ki je morala pregledati in oceniti nič manj kakor 1451 del. Ze gola ta šte-vilka nam dokazuje, kako ogromno delo je opra-vila ocenjevalna komisija. Končno so prišla na vrsto dela v paviljonu, ki so jih sinoči začeli in jih bodo nadaljevali danes in jutri končali.

Najvažnejše: razstveni prostor

Pri izbiranju del, ki naj pridejo na razstavo, so morali prireditelji upoštevati prostor, ki je za razstavo na razpolago. Ker je Jakopičev paviljon za tako razstavo primeroma majhen, so prireditelji odredili, da more posamezen avtor razstaviti naj-več štiri dela.

V celoti je komisija za razstavo izbrala okrog 350 del. Ta dela so začeli sinoči razvrščati po pa-viljonu. Da se prostor čim racionalneje izrabi, so dela razobesili po stenah, po paviljonu pa so postavili lepo prevlečene pulte in na nje položili dela drugo poleg drugega. Fotografije so večinoma v okvirjih, deloma pa tudi po več fotografij v skup-nem okvirju. Ze iz prvih priprav se vidi, da bo na-pravljala razstava že radi razvrstitve del na sle-hernega obiskovalca kar najugodnejši vtis.

Udeležba v številkah

Odziv na razstavo je bil nad vse razveseljiv, kar nam dokazujejo sledeče številke: na razstavo je poslalo 377 avtorjev iz 26 držav 1451 del. Ocen-jevalna komisija je sprejela in bo razstavila 350 del od 215 avtorjev iz 26 držav. Od teh je 160 tujih avtorjev, 55 pa domačih. Ocenjevalna ko-misija je imela torej na razpolago ogromno mate-rijala, iz katerega je izbrala samo najboljšo. To dejstvo nam jamči, da bomo na razstavi lahko gledali res samo prvostvne stvari.

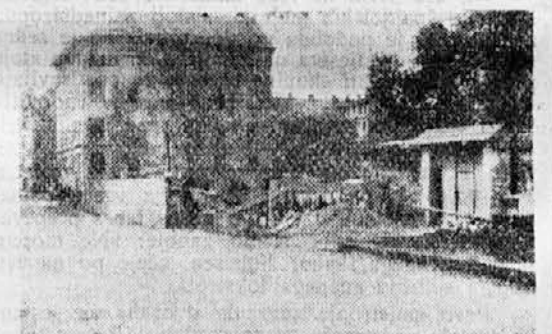
Primerjava s I. razstavo

Zanimiva je primerjava letošnje udeležbe v primeru z udeležbo avtorjev s prvo mednarodno foto-razstavo, ki se je vršila pred dvema letoma,

Ena nesodobnost manj

Ljubljana, 29. aprila.

Prav pusto lice je doslej kazal prostor med Cigaletovo, Trdinovo in Tyrsevo ulico. Zijal je nezazidan poleg sosedne trinadstropne hiše, ki stoji na drugi strani Trdinove ulice.

Dva gradbena podjetnika sta, ki sta se od-ločila, da postavita na tem mestu svoji hiši. S pročeljem na Cigaletovo ulico zida hišo ljubljanski stavbenik g. Slokan, s pročeljem proti Trdinovi ulici pa bo v kratkem zrasla hiša stavbenika gosp. Josipa Mudroviča in njegove soproge ge. Ljudmille.

Obe hiši bosta imeli visoko prilžje, po štiri nadstropja z mansardo ter bosta urejeni po naj-modernejših principih. G. Slokan bo imel v pri-tilžju svoje poslovne prostore, dočim bo ves ostali del hiše stanovanjski. V nadstropjih bosta po dve stanovanji: eno z dvema in eno s tremi sobami. Poleg tega bodo pri vsakem stanovanju vse po-trebne prilikline (kabineti, soba za služkinjo, ko-palnica, povrh pa še loža). Hiša sama bo na proč-elni strani dolga nekaj nad 20 m, široka pa 14 m.

Sport

100 metrov v 56,8 sekundah.

Ob priliki izbirnih tekem za nemške plavače, ki bodo zastopali Nemčijo na olimpijskih igrah, je poizkusil nemški plavec Fischer izboljšati nem-ski rekord v prostem plavanju na 100 m. Za ru-šenje rekorda je bil določen berlinski bazen na Sportforumu, ki odgovarja vsem predpisom, ki jih predvideva mednarodna plavalna organizacija. Ze po nedeljskem dopoldanskem uspehu, ko je Fi-scher preplaval 50 m prosto v 25,3 sekundah, je kazalo, da se mu bo posrečilo izboljšati tudi popol-ne rekord na 100 m. In res. Pri popoldanskem tekmovalstvu je Fischer preplaval 100 m prosto v času 56,8 sekund. S tem časom je izboljšal ne sa-mo nemški rekord za celo sekundo, ampak tudi evropski rekord na tej progi. Dosedanji evropski prvak je bil Czik (Madjarska) s časom 57,4.

meta na tej tujsko prometni cesti. Gasilski dom potrebuje pred shrambo orodja obširno dvorišče, ki omogoča naglo kretanje in uspešno razvrstitev vo-zil in moštva v slučaju potrebe, medtem ko v dru-gih primerih hvaležito služi za preizkuševanje orodja (lestve, brizgalne), za vežbanje in zbiranje gasilcev itd. Tega ta prostor ne bo nudil.

Da se pridobi k popolnosti novega gasilnega doma tudi primerno okolico z dvoriščem in vežba-liščem, bi bilo od pač razpoložljivih prostorov še najprimernejše obširno zemljišče v bližini nekda-njega gasilnega hrana. Tu bi se dalo zgraditi ga-silski dom, ki bi v vseh oziirih nudil neovirano možnost razvoja gasilstva na Jesenicah.

»Pošenovo« zemljišče pa naj se kot vrt pri-ključi k sosednji občinski hiši (stara šola), ka-tera do sedaj ne poseduje niti dva kvadratna me-tra sveta in naj tako ostane prihranjen za čase, ko bodo tako mestna občina in druge ustanove iskale primernih stavbišč, da bi mogle slediti raz-voju Jesenic.

t. j. leta 1934. Tedaj je poslalo svoja dela 358 avtor-jev (19 manj, kakor letos) iz 27 držav (ena manj, kakor letos) 1765 del (314 več, kakor letos). Da je bilo pri razstavi leta 1934 poslanih več del, je pri-pisovati okolnosti, da je tedaj lahko poslal vsak avtor po pet slik, dočim jih je mogel letos le po štiri. Letošnja razstava je torej napredovala glede števila avtorjev, kakor glede števila soudeleženi-h držav in sorazmerno tudi glede števila poslanih del. Leta 1934 je komisija sprejela 559 del (bil je večji razstveni prostor) 218 avtorjev iz 26 držav. Med avtorji je bilo 163 tujih in 50 domačih. Na predstojeci razstavi bo torej razstavljenih več del domačih avtorjev, kakor je bilo leta 1934. Iz tega se vidi, da so domači avtorji napredovali tudi kva-litativno.

Skupne pošiljke klubov

Dočim so večino del poslali avtorji posamič, so poslali nekateri klubovi delo korporativno. Tako je n. p. Foto-klub čeških Nemcev iz Opave poslal skupno 17 del 10 avtorjev. Prireditelji bodo raz-stavili ta dela, ne da bi jih prej pregledala ocen-jevalna komisija. To bo nekak poizkus za bodoče. Posebno je prireditelji razveselila tudi pošiljka če-kaškega Kamera-kluba, v katerem so vključeni naj-boljši ameriški mojstri. Skupno je poslala okrog 100 del tudi Zveza češkoslovaških amaterskih foto-klubov. Od domačih klubov pa je poslal dela skupno zagrebški Foto-klub; prvič pa nastopa jav-no na razstavi letos ustanovljeni Mariborski Foto-klub, ki ima med svojim članstvom odlične moj-stre, ter istotako letos ustanovljena foto-sekcija ma-riborskega Touring-kluba.

Otvoritev v soboto

Razstava bo otvorjena v soboto. Deloma k otvoritvi deloma pa naslednjega dne, t. j. v nedeljo, obišče razstavo korporativno članstvo nekaterih klubov iz države. Tako so najavljeni skupni izleti v Ljubljano s strani Belgrajčanov, Zagrebčanov in Mariborčanov. Prišli pa bodo na razstavo tudi številni razstavljalci iz inozemstva, posebno iz Avstrije in — kakor prireditelji pričakujejo — tudi iz Italije. Italijanski razstavljalci so imeli do zad-njega časa težkoče, a so jim končno italijanske oblasti le dovolile, da so poslali svoja dela.

Tako no pripravah, ki so že v končni fazi, ka-kor tudi po številu udeležencev in po kvaliteti izbra-nih del, moremo z vso gotovostjo računati, da bo II. mednarodna foto-razstava v Ljubljani po svojem vsestranskem uspehu presegla ne samo prvo, ki je bila leta 1934, marveč da se bo lahko primer-jala z razstavami v največjih evropskih in ameri-ških foto-centrih.

Prostor na stranski strani te hiše, t. j. na stra-ni proti Trdinovi ulici, ostane zaenkrat še nezazi-dan in se začneja stavbišče Mudrovičeve hiše šele za tem prostorom. Tudi hiša g. Mudroviča bo iz-ključno stanovanjska in najmoderneje urejena. Po-sebnost v tej hiši bo dvigalo.

Kakor rečeno, bo s postavitvijo teh dveh hiš zazidan, skoraj ves del prej pusto zijajočih parcel med omenjenimi ulicami. Nezazidan ostane le skrajni ogel med Cigaletovo in Trdinovo ulico. Lastnik tega ogelnega stavbišča je industrijalec Adamič iz Kranja. Z ozirom na to, da rasteja se-daj na obeh straneh štirinadstropni hiši, se bo verjetno tudi g. Adamič odločil, da ta prostor pri-merno zazida ali proda za stavbišče. V tem oziru se baje že pogaja z nekim interesentom in je tako pričakovati, da bo v najkrajšem času — verjetno

že letos — zazidan ves južni del prostora med Tyrsevo, Trdinovo in Cigaletovo ulico. Ljubljana bo s tem zopet ob eno nesodobnost, kar je samo hvalje vredno.

Kojac 400 metrov: svetovni rekord.

Znani ameriški plavec Georges Kojac, ki je dalj časa počival, je zopet startal. Kljub počivanju pa je dokazal, da je še vedno v stari formi in je takoj pri prvem startu postavil nov svetovni re-kord. Preplaval je 400 m hrbtvo v 5:16,8 minutah in s tem izboljšal dosedanj svetovni rekord svo-jega rojaka Kieferja za celo sekundo.

Arsenal, angleški pokalni zmagovalce.

V deželi tradicij, v Angliji, se je vršila v so-boto popolneda finalna tekma za angleški nogo-metni pokal, ki je največja športna trofeja za nogo-metno moštvo. Tekma se je odigrala v stadionu Wembley pri Londonu ob navzočnosti 93.000 gle-dalcev in je bila po redu 61. Prvič se je ta odigrala leta 1892 in pomeni danes za Angleža ta tekma eno največjih športnih senzacij. Dosednja Anglež mora tudi na svoje moštvo staviti in s tem je bilo seveda zanimanje še povečano. Igrišče je bilo za-sedeno že davno pred pričetkom igre in so se gle-dalci zabavali do pričetka na ta način, da so peli narodne domače pesmi. Arsenalov nasprotnik je bil Sheffield West United. Odločitev je padla v dru-gem pokasu, ko je Arsenalov srednji napadalec Drake zabil edini gol.

Zmagovalno moštvo je sprejelo dragocen po-kal; posamezni igralci pa vsak zlato kolajno in vsak po 8 funtov (okoli 2000 Din).

S to finalno tekmo je prav za prav v glavnem angleška nogometna sezona in gredo igralci čez poletje na počitek do jeseni, ko začne zopet znova.

Novi pokalni zmagovalce je eden najbogatej-ših klubov na Anglškem. Njegovo premoženje ce-nijo v celoti na bajno vsoto 750 milijonov dinarjev našega denarja. Ze samo zemljišče, na katerem ima Arsenal svoje igrišče in stadion, sta vredna 100 mi-lijonov. Ja, tudi šport nese, ampak pri nas ne.

Olimpijski zvezni polet v Berlin.

Prav tako, kot so Nemci organizirali pri zim-skih olimpijskih igrah zvezni polet avionov v Gar-misch-Partenkirchenu, bodo tudi za poletne igre v

Maribor

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 29. aprila: Zaprto.
Četrtek, 30. aprila ob 20. uri: »Direktor Čampa«.
Red A.

Petek, 1. maja: Zaprto.

Sobota, 2. maja ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Go-stuje Erika Druzovičeva.

Skvarkinova veseloigra »Tuje dete« je med najnovejšimi ruskimi dramskimi deli, ki jih upri-zarjajo tudi izven Rusije, brezdvomno najuspešnejše delo, ter osvaja z izredno duhovitostjo in zabav-nostjo oder za odrom. »Tuje dete« uprizore kot zadnjo letošnjo dramsko premiero v teku prihod-njega tedna. Režijo vodi glavni režiser J. Kovič.

Erika Druzovičeva gostuje kot Madeleine v privlačni opereti »Ples v Savoyu« to soboto. Pri-ljubljena pevka, ki je mariborski publiki še v naj-boljšem spominu izza svojih gostovanj v »Vijolici z Montmartra«, je s to svojo operetno partijo do-segla v Zagrebu presenetljivo velik uspeh. Rezer-virajte vstopnice! (Tel. 23-82).

One gg. obanente, ki so s plačevanjem gled.abonnama še v zaostanku, prosijo gledališka uprava, da blagovolijo čimprej zadostiti svoje obveznosti, ker je zadnji obrok zapadel že prvega aprila.

4 leta za smrtni strel

Maribor, 28. aprila.

Danes smo poročali o razpravi, ki se je vršila pred okrožnim sodiščem proti Rudolfu So-stariču iz Starevevasi, ker je dne 26. februarja usmrtil s strelom iz karabinke Alojza Vrbanjščaka iz Bučevčevce. Soštaric je bil obsojen na 4 leta strogega zapora.

Dr. Aljehin v Mariboru

Maribor, 28. aprila.

V torek 5. maja bodo imeli mariborski šahisti v svoji sredi znamenitega gosta. Svetovni mojster v šahu Aljehin bo na svoji jugoslovanski turneji obi-skal tudi Maribor. Imel bo tukaj predavanje, po katerem se vrši šahovska simulanka. Za Aljehinov nastop vlada izredno zanimanje tudi v okolici. Pri-pravljajo se celo šahisti iz Ptuja, Slov. Bistrice, Ruš in Frama, da se pomerijo s svetovnim mojstrom.

Delavstvo v stavki

Maribor, 28. aprila.

V Smolniku pri Rušah so stopili v stavko de-lavci tekstilne tovarne Vlah. Lastnik jim je znižal mezde za 7 odstotkov čes, da imajo enake mezde tudi delavci v mariborskih tekstilnih tovarnah. Ma-riborske tovarne pa so opremljene z najmodernejši-mi stroji, ki omogočajo delavstvu, da kljub nižji osnovni mezdi v akordu več zasluži, dočim ima to-varna v Rušah same stare stroje, na katerih se ne doseže minimalen akordni učinek. Delavci se radi tega upravičeno posegli po zadnjem sredstvu, ki jim je še na razpolago ter ne bodo delali, dokler jim zopet ne odobri dosedanje mezdo, ki je že itak zelo nizka.

Ptuj

Samoumer. Pečenko Peter, upokojeni želez-ničar v Gerciji vasi pri Ptuj, je dobival mesečno nekaj nad 500 Din pokojnine. Po slabi navadi pa je ta denar redno v nekaj dneh zapil, potem pa je ves mesec stradal; takrat je vedno obupaval nad življenjem. Tako se je zgodilo tudi ta mesec. Pri sosedu si je izposodil vrh in dejal, da gre prive-zovati neko živino. Proti večeru pa so ga našli pri dimniku na podetresu obešenega in že mrtvega.

Iz pošne službe. Poštni uradnik Babnik Bran-nimir je premeščen iz Ptuja na Sušak; poštna urad-nica Leopoldina Gselman je premeščena v Šmarje pri Jelšah; poštna uradnica Pavla Kurinčičeva pa je premeščena k pošti Murska Sobota; poštni slu-žitelj Benčič Franc pa k pošti Dolnja Lendava. K pošti Ptuj so premeščeni poštni uradnik Rebec Ivan od pošte Šmarje pri Jelšah; zvanik Čer-nezel Anton od pošte Dolnja Lendava in poštni služitelj Vodopija Josip od pošte Črnomelj.

Pomoč banke uprave. Banska uprava v Ljub-ljani je iz bednostnega fonda nakazala za ptujski okraj 14.000 Din. Ta znesek se sme porabiti iz-ključno le za občinska javna dela, in sicer dobi občina Cirkovce 3000 Din, občina Sv. Barbara v Halozah 2000 Din, občini Podehnik in Drbfinci po 1500 Din, občini Ivanjkovci in Središče pa po 3000 Din.

Dva požara

Ptuj, 28. aprila.

Pri Sv. Marjeti je gorelo pri posestnikih Hor-vatu in Mikši. Zaradi silnega vetra je grozilo, da ogenj zajame vso vas, pa se je le vrtilm gasilecem posrečilo ogenj omejiti in vso vas rešiti pred uni-čenjem. Skupno škoda cenijo na 60.000 Din. — Ob istem času je gorelo v Njivicah, občina Slovenja vas; tam so zgorela gospodarska poslopja Elizabeti Valentin in Tereziji Kores. Tu je škoda manjša in jo cenijo na 30.000 Din. Tudi tukaj je gasilecem uspelo ogenj omejiti in ga pogasiti. Ne tu, ne tam ni znano, kako je do požara prišlo.

Berlinu priredili mednarodni zvezni polet. Cilj tega poleta je letalsko pristanišče v Rangsdorfu pri Ber-linu, prireditelj pa je nemški Aeroklub. K temu po-letu bodo pripisani aeroplani vseh kategorij, ka-terih teža ne znaša več kot 2500 kg. Hidroavioni bodo pa pristali na Rangsdorfskem jezeru.

Vsi avioni bodo razdeljeni v dve kategoriji. V prvi kategoriji tekmujejo inozemski avioni, v drugi pa samo nemški. Ocenjevanje je zato tako enostav-no, da bi Nemci privabili čimveč avionov za otvo-ritev olimpijskih iger.

Najkrajša proga, ki jo mora vsak letalec pre-leleti, znaša najmanj 500 km; ne sme pa teh 500 km preleteti v zaključnem krogu. Pri ocenjevanju pa ne pride v poštev hitrost aviona in je na ta način izglajena razlika med težimi in manjšimi aparati.

Start za ta zvezni polet bo 29. julija ob 6 zju-traj. Vsi sodelujoči pa morajo priti v Rangsdorf 30. julija med 14 in 16. Aeroplani, ki bi prišli prej ali pa kasneje, pri ocenjevanju ne pridejo v poštev. Dne 31. julija bo za skupen polet na cen-tralno letalsko pristanišče na Tempelhofu. Zmago-valet bo dobil lep nagrado organizacijskega od-bora za XI. olimpijske igre.

Jack Medica na 1500 metrov.

Drugi znani ameriški plavec Jack Medica je postavil na 1500 m tudi nov svetovni rekord. Za 1500 me je porabil 19:06,8. Vendar ta čas ne bo priznan za svetovni rekord; kajti po mednarodnih plavalnih predpisih bi bil rekord priznan, če bi bila proga v bazenu, kjer je plaval, dolga najmanj 50 jardov. Bazen pa, v katerem je Medica postavil rekord, pa je dolg samo 25 jardov in tako ostane veljaven še nadalje svetovni rekord, ki ga ima šved Arne Borg s časom 19:07,2.

»Nebeško kraljestvo« v new-yorški zamorski četrti

Nov odrešenik Amerike

»Tisoči, ne, milijoni možkih in žensk me imenujejo boga. Drugi milijoni človeških bitij pravijo, da sem satan. Toda jaz sem božji in bom spravil zemljo v drhtenje.«

Tako je »nebeški oče« protestantovski zamorski pastor Divin nagovoril sodnika, pred katerega je bil poklican.

Kdo je nebeški oče?

Zgodovina »očeta Divina« je bolj fantastična, kakor pa si je more izmisliti katerikoli pisatelj. To je zgodovina malce norega človeka, ki se smatra za poklicanega od nebes, za božjega poslanca, kakršnih je Amerika videla že na tisoče in tisoče, čeprav je ta zgodovina resnična, je vendar komaj verjetna. V tej zgodbi »nebeškega poslanca«, je namreč toliko nezamisljivih stvari, da je težko verjeti. Predvsem gre tu za način, kako se je dvignil do svojega vpliva, gre za moč, ki jo ima nad svojimi verniki, gre za vire njegovih dohodkov, ki se zde neizčrpni.

Ta nebeški oče, kakor se sam imenuje, daje jesti tisočim siromakov, dan za dnem, ne da bi za to kaj zahteval od njih. Prenočuje stotine revežev, vozi se v luksuznih avtomobilih, ima ducate in ducate tovornih avto za prevažanje svojih vernikov. Na veliko noč se nad newyorško zamorsko četrtjo Harlemom vozi v rdečem avionu, kateremu sledi tisoč in tisoč zamorcev v svetem ognju, z očmi.

Ves ta denar prihaja z neba, pravi »oče Divin«. In ker v nasprotju z drugimi takimi reševalci človeštva ne zbira denarja po oglih in nikogar ničesar ne prosi, so vsi, zlasti oblasti, zadovoljni s to naravno razlago v njegovih dohodkih.

Izvor tega »nebeškega poslanca« je prav tako skrivnost, kakor njegovi dohodki. Trenutno ga po božje časte, v več »kraljestvih«, kakor se imenujejo skupine njegovih vernikov, kjer se zbirajo neke tisoči zamorcev, marveč tudi dosti belih ljudi. Toda nihče med temi častilci ne ve, odkod prihaja njihov »bog«. Pojavil se je nenadno, zato je ljudem, ki ne marajo verjeti v prave verske resnice, že to dovolj.

Nekateri radovedneži so pa kljub temu hoteli zbrati nekaj podatkov o tem izrednem človeku, ki se je kar nenadno pojavil med newyorškimi črnici. Dognali so sledeče:

Pred kakimi 16 leti je v Sayville na otoku Long Islandu pri New Yorku prišel mlad 16 leten črnc, ki je bil protestantovske vere. Imenoval je samega sebe prečastiti J. Divin, čeprav ni nikdar dokazal, da bi bil kdaj v resnici posvečen za duhovnika. Vendar se je za protestantovskega pastora izdal od vsega začetka. V mestu je ustanovil posredovalnico za službe, ki pa ni nikdar imela uspeha.

»Hiša radosti«

Nekaj časa pozneje je imel mladi pastor nebeško prikazen, kakor je pravil sam. Zdi se, da je ta prikazen morala biti posebne vrste, zakaj, takoj nato je kupil in plačal v gotovini hišo v najboljsem in najbolj prometnem delu mesta. To je bila »hiša radosti«, eno izmed prvih zbirališč njegovih privrženec, prvo njegovo »kraljestvo«.

Pretekla sta dva ali trije meseci in ljudje v mestu so prišli na jasno, da se v njihovem kraju nekaj godi. Stotine črncev pa tudi belokožcev so drle proti »hiši radosti«, da bi dobile blagoslova od »nebeškega očeta«. Obiskovalci so tam notri ostajali precej dolgo, jedli, pili, peli in vpili.

Ti kriki in to petje je povzročilo precej pohujšanja. Nekateri so se začeli zaradi tega pritoževati in oblasti so sklenile, da bodo posegle vmes. Leta 1930 je pokrajinski državni tožilec M. A. G. Blue zahteval od newyorških oblasti, naj imenuje komisijo, ki bi ugotovila, odkod prihajajo temu čudnemu preroku denarna sredstva. Vrh tega naj bi ugotovila in razjasnila, kakšni so odnosi in zveze med moškimi in ženskami, ki to hišo obiskujejo.

Komisija je izbrala za to mlado zamorko, ki je prišla k pastoru, čes, da išče duhovne tolažbe. Pastor, božji poslanec, jo je nadvse prijazno sprejel. Čez 14 dni je poslala komisiji podrobno poročilo o vsem, kar je videla in slišala, izjavila je, da ni bilo ničesar takega, s čimer bi se dalo s katerega koli stališča oporekati. »Božanski oče«, je pripovedovala, je poročen in očetovsko pomaga 15 nesrečnim zamorcem. Njegova žena, zamorka najčistejšega porekla, je v domači hiši nosila priimek »božanska mati«. Skupina njenih učencev »bratov in sester kreposti«, je živela zelo moralno življenje. Kar se pa tiče njegovih dohodkov in virov teh dohodkov, je »božanski oče« odgovarjal samo z besedami iz sv. pisma.

Razprava in priče

Drugi raziskovalci niso odkrili nič več kakor ta ženska. Oblast ni imela ničesar, za kar bi lahko prišla. Toda, ko se je leta 1931 sloves »božanskega očeta« razširil v New York in v druga ameriška obalna mesta, so se začeli državljanji pritoževati zaradi vsega tega slepomišljenja o nebesih na zemlji, in so zahtevali, naj oblast odločno poseže vmes.

Somišljeniki so »božanskega očeta« ljubili nadvse zagrinjeno. Pridružili so se jim najprej trgovci. Zakaj črni »božanski odposlanec« je bil njihov najboljši odjemalec, ker je za svoje častilce kupoval velike množine živin in obleke. Pred sodiščem so desetine in desetine ljudi izpovedale, da so prepričani, da ima »črni oče« v sebi Kristusa in da dobiva denarno pomoč naravnost z neba.

»Ali zares verjamete da je Divin bog?« je vprašal sodnik 26 letno belo dekle, študentko z univerze. Ta je odgovorila, da je docela prepričana o tem. Med pričami je bil tudi drug belokožec, pravtako z univerzitetno izobrazbo, ki je še danes pri pastoru in ki je odločno izjavil, da je prepričan, da je pastor Divin popolno utelešenje božje in da njegov denar prihaja iz neba.

Laval kot športnik

Nasprotna priče so se pritoževale zaradi hrusche, ki ga povzročajo učenci pastora Divina. Nekdo od njih je izpovedal, da mu je iz »hiše radosti« priletela v hrbet steklenica whiskyja. Zaradi tega, so pastora obsodili na nekaj dni ječe in ga izpustili proti kavciji 1000 dolarjev. Preiskava pa ni mogla odkriti ničesar o njegovi preteklosti. Izpraševali so ga, če ni on morda neki Joe Baker iz Georgije, ki je pustil svojo ženo in otroke tam ter pobegnil. Oče Divin pa je dejal, da je njegovo ime Divin, da se je rodil pred 52 leti v Providence in da je bil pastor v Bostonu in Baltimoreju.

Ugled po delu

Večina privrženec očeta Divina so ljudje brez izobrazbe in brez sreče. Če pastorev nauk očistimo govorniške navlake, se nam prikaže čudna zmeda teozofije, nauka Baptistov in protestantstva. Vse je pomešano s frazami o njegovem božanstvu in božanskem izvoru. Udje Divinovega kraljestva so povečini pošteni delavci, zakaj oče Divin uči, da izhaja vse dostojanstvo in ves ugled iz dela. Vsi ti so prepričani, da more on, ki ga imajo za boga, ozdraviti sleherni bolezen in da ne bodo njegovi učenci umrli nikdar, če jih ne bo v odločilnem trenutku vera zapustila. Ljudje so pripovedovali, da so se njegovi privrženici v veliki meri zavarovali za življenje v njegovo korist in da je pastor pri tem dobil precejšnjo provizijo od zavarovalnic. Toda ni bilo mogoče ugotoviti, koliko je na tem resnice.

Oče Divin uči, da ni treba med ljudmi nobenih telesnih zvez, ampak da se otroci lahko porajajo zgolj po duhovni zvezi. Zaradi tega ne dovoljuje zakona med svojimi učenci.

Nebesa na zemlji

V jeseni leta 1934 je imel oče Divin samo v New Yorku 15 »nebes«, to je 15 shajališč svojih privrženec. Veliko belih ljudi se mu je pridružilo in sedež vodstva njegovega kraljestva je služil tudi kot sedež ameriškega odbora Prijateljev Abe-sinije, ki jo pastor Divin smatra za edino neodvisno črnsko cesarstvo na zemlji.

Na 115 cest, ki veže zamorsko četrt Harlem s četrtjo španjolskih mešanec, stoji petnadstropna zgradba, ki je podobna gotski cerkvi. To je sedež tega novega kraljestva na zemlji. Noč in dan stoji pred njenimi vrati skupine učencev in pozdravljajo vsakogar, ki pride: »Mir, brat, mir je čudovit!« Skozi vrata stopi človek v veliko vežo in sliši krike učencev, ki se pripravljajo, da bodo začeli jesti. Jedo v pritličju in stoji. Človeka draži prijeten vonj pečenega mesa, kuretine, sočivja, vse je pomešano z zvenketanjem vilic in nožev ter s prepevalnimi glasovi. Zbor lačnih zapoje: »Ne morem ti dati drugega, kakor ljubezen, oče,« po napevu nekega splošno znanega lokstota.

Prvo nadstropje zavzema dvorana za sestanke. Ostala nadstropja pa so razdeljena v prostorne spalnice in pisarne.

Do pogovora s pastorem Divinom »nebeškim poslancom« je zelo težko priti. Res da rad govori in zamorski listi v Harlemu prinašajo njegove dolge izjave, toda ne mara vprašanj, ki mu jih kdo stavi naravnost, zlasti pa ne takih, ki se zanimajo za izvor njegovih dohodkov. Njegovi odgovori se zmeraj izogibljajo jedra in so zgolj splošni: »Bog je izvor vsega bogastva in jaz imam ključ zemeljskih zakladnic.«

Toda v tem kraljestvu očeta Divina, vlada veliko blagostanje.

Pred nedavnim se je prevrnil avtomobil, poln črncev. Šofer ni imel dovoljenja za vožnjo, zato ga je stražnik odvedel na stražnico. Vsi potniki, ki so

nosili od prvega do zadnjega znake »nebes na zemlji« so šli z njim in so začeli na policiji prepevati.

»Cigav je avtobus,« je vprašal policijski komisar.

Črni šofer je pogledal resno:

»Božja last je, stražniki!«

Na te besede so potniki zapeli drugo pesem. Komisar si je prizadeval, da ne bi kazal preveč začudenega obraza.

»Kje imate dovoljenje za vožnjo?«

»V kraljestvu, stražnik,« je odgovoril nadvse resno šofer in res takoj so iz »kraljestva« prinesli dovolilnico.

Večerni tečaji v Harlemu in v Brooklynu kažejo vse večji naval učencev, ki prihajajo vpisovat se v »kraljestvo božje« in mrmrajo pozdrav: »Mir z vami!« Oče Divin je svojim učencem dopovedal, da jih bo bog vesel, če se bodo učili. Zaradi tega je bilo treba v Harlemu nastaviti veliko število učiteljev in profesorjev.

Tako se je »nebo na zemlji« začelo širiti in širiti. Vsi naporji radovednežev in oblasti, da bi razjasnili uganko tega čudnega, napol zmedenega, toda nadvse prebrisane »odrešenika sveta«, so ostali brezuspešni. Zdi se, da so njegova finančna sredstva neizčrpna, čeprav mu nihče ne da niti belica. Nekateri mislijo, da je oče Divin podedoval velikansko premoženje, katero mu je zapustil eden njegovih občudovalec. Drugi menijo, da ga na skrivaj podpira kak čudakiški ameriški milijarder, ki hoče ostati skrit. Toda pri skoposti, ki je pri ameriških milijonarjih zelo pogosta, si je takega milijarderja kaj težko misliti. Popularnost tega zadnjega, v vrsti tisočih prerokov, ki so se pojavili v Ameriki zadnje čase, pa neprestano raste in nam dokazuje, kako se ljudje kljub civilizaciji in kljub napredku, kljub nevernosti in sovraštvu do Boga, vendarle želijo enega: Božje in nebeške resnice. Če je ne dobe iz pravih virov, jo iščejo pri slabih in neboljnih nadomestkih.

Pasja zgodovina

Malostevilni strokovnjaki so navdušeno pozdravili »Zgodovino francoskega buldoga« grofice Waldner des Comminges, debelo knjigo s 500 stranmi drobnega tiska. Kdo bi mislil, da izvira ta pasja rasa iz sive davnine! Feničani so pripeljali okoli leta 600 pr. Kr. na Angleško iz Grčije »epirskega vojnega psa«, ki je bil boljši od domačega cornwalskega. Pasji dvoboji so bili priljubljena zabava do konca srednjega veka. Pariški trg, kjer so se zbirali mesarji s svojimi psi, se imenuje tudi zdaj Place Combat. Angleški buldog z visečimi uhlji je nastal iz križanja epirskega »velikega vojnega psa« z manjšim cornwalskim. Kmalu je zaslovel po Evropi. Rimljani so naročili buldoga za svoje cirkuse, kjer so jih spuščali na divje zveri. V Winchesteru je posloval uradnik z naslovom »pasjega prokuratorja«, ki je izbral in pošiljal v Rim najboljše pse. Nekoliko pozneje je nastal kot potomec epirskega »malega psa« tudi francoski buldog z pokončnimi strlečimi ušesi. Iz Francije se je razširil tudi na Nemško in ga poznamo kot »bokserja«.

Dve leti brez spanja

Bogataš Ray Baghadur Ramijias v Kalkuti, je zaman obljuboval v dnevnikih »milijone, a po moji smrti se več« onemu zdravniku, ki bi ga rešil dveletne nepretrgane nespečnosti. Tisoči nasvetov so ostali brez učinka. Ray se je navadil opija, a ni mogel zaspati kljub mamili. Zdal je natisnil oglas, kjer prosi vse duhovnike svoje veroizpovedi, naj ga priporočijo Budhi, da bi mu poslal hitro smrt.

Regruti v Romuniji

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

5

»Belec!« je vzkliknil in se ustavil kakor okamenel. Potem je dodal: »Stopili ste v legijo? Pojdite z mano, da vas poučim o vsem, kar morate vedeti.«

Odšel sem z njim v sobo, kjer mi je nad vse pazljivo odbral ležišče. Čutil je kot svojo dolžnost to, da mi je zaščitnik. Zlasti mi je šel na roko kot tolaž, ker sem tedaj znal zelo slabo francosko in je preteklo dosti časa, preden sem se kaj naučil. Tako sem ušel dosti grdih zadevam in prevaram pri službi. Mnogo od mojih tovarišev je hotelo kupiti malo civilno obleko, ki je bila zdaj meni odveč. Zdi se, da se je v mali vojašnici v Oranu razvila velika trgovina s takimi oblekami. Jaz bi bil svojo dal prvemu, ki je prišel, da me ni Filip ustavil: »Nikar ne prodajate tu. Dobili boste dosti več zanj v glavni vojašnici v Sidi-bel Abesu.« Ko sem prišel v Sidi-bel Abes, sem se prepričal, da je moj rojak imel prav. Korist, ki sem jo imel od tega, da sem ga

poslušal, ni bila, da bi jo človek zametal. Kajti tiste čase je moja plača znašala samo tri franke 75 centimov na dan... Frank pa je tedaj veljal komaj tri ameriške cente.

No, Filip me ni dosti bodril in mi dajal poguma. Ko sva se sprehajala, se je nenadno ustavil, se udaril po čelu in z zaskrbljenim obrazom vzkliknil:

»Sto vragov, kako vam je neki palo na um, da ste si izbrali ta poklic? Naredili ste veliko neumnost, toda zdaj je že prepozno.«

»Kar se mene tiče,« je dodal čez čas umerjeno, »zame to ne more imeti težjih posledic. Toda vi, kaj za zlomka ste vi rinili v ta pekel? Da, da, naredili ste strahovito neumnost, zdaj je, kakor sem že dejal, prepozno.«

Ko sem odšel v Sidi-bel-Abes, sta se najini poti razšli, nisem več slišal ničesar o Filipu, ki mu je drugače bilo ime Charles. Prišlo ga je, mislim iz Kalifornije, a ko sem ga srečal, je imel že štiri in pol leta službe v legiji. Nazadnje je bil, kakor sem izvedel, čuvaj na neki železniški postaji.

V legiji je bilo zmeraj kaj Amerikancev. Spoznal sem jih dosti v glavnem taboru v Sidi-bel-Abesu. Eden izmed njih, katerega sem najbolj ljubil, je bil dolgin Nicholls. Znal je igrati na skoraj vsako glasbilo. Bil je to neko teslo iz Teksasa, s katerim sem v legijski kantini popil prvo steklenico vina. Prej je služil v amerikanskem topništvu, kjer jo je prirnil do narednika. Zdelo se je, da pozna vsakogar v legiji. Meni je bilo v poseben užitek, če sem sedel z njim v kantini s steklenico vina pred seboj in sem ga poslušal, kako pripoveduje. Pri tem je pozorno sesal smrdljivo pipo, natlačeno s cenanim alžirskim tobakom. Stopil je v legijo 1920. Ker mu je potekel prvi petletni rok, se je pogodil še za pet let in služi sedaj v drugem polku legije v Meknesu.

Poleg njega je bil tudi neki »Big Slim«, »Dolgi« Cheneyworth, visok šest čevljev in šest palcev, a tenak kakor trska. Kot sin nekega farmarja je bil vedno gonjač mežgov in tega poklica tudi po vstopu v tujsko legijo ni premenil. Najtežje mu je bilo najti obleko, primerno njegovi rasti, in ta skrb ga je najbolj mučila. S tako svojo velikostjo je vzbujal videz, da pripada kaki drugi rasi ali da je padel s kakega drugega planeta. Nobena oprema mu ni pristojala. Vojaški krojač mu je sešil rokave, ki so mu komaj pokrivali suhe lakti, pa so mu morali zaradi tega vse stvari podaljševati; v postelji se je moral sključiti kakor petelin pri puški, a v času taborenja je revež prezebal zaradi prekratkega koca.

Našel se je med nami tudi neki Thomson, ki je prišel iz severnega dela države New York. Rok svoje službe v legiji je podaljšal za pet let. Poslednjikrat sem čul o njem takrat, ko je odšel s oddelkom, ki je bil pridružen četrtemu polku v Meknesu. Pa še Olsen — neki novinec, nekdanji plesalec v gledališču.

Nahajali so se v legiji tudi še drugi Amerikanci, vendar so služili po drugih garnizijah ali pa pod drugim nebom. Nikdar jih nisem

spoznal, a vedel sem za nje samo toliko, kolikor sem slišal. Pa tudi samega Nicholla, Cheneywortha, Thomsona in Olsena nisem nikdar več videl po preteku svojega bivanja v Sidi-bel-Abesu. Od takrat nisem srečal v legiji nobenega Amerikanca več. Šele od časa do časa sem čul o njih, zdaj o enem, zdaj o drugem: samo prazno besedičenje o njihovih nagnjenjih, značaju in delih. Kadar sem čul te novice, sem se zamislil, vendar samo tedaj, ko sem imel za to čas, kar pa je bilo redko. Vsem svojim rojakom sem postavljaj vprašanja, ki so mi jih v Ameriki tako pogosto postavljali. »Zakaj ste stopili v legijo?« ali »Kateri od vragov vas je privedel semkaj?«

A odgovori so bili vedno isti — prav kakor tudi moji. Niso vedeli kaj odgovoriti ali pa niso mogli tega jasno razložiti. Opazil sem, da to ni prav nobena izjema, ampak da so v tem pogledu vsi tuji enaki. Vsi zelo radi govorijo o svojem prejšnjem življenju, toda ko pride ona doba, ko so stopili v legijo, takrat se pa njihovo pripovedovanje zapleta, ustavlja in kmalu prenehajo govoriti. Morda bi našli razlago za to v sledečih vrstah francoskega pisatelja Andrea Mauroisa:

»Vsaka civilizacija ima svoje težko ranjane. V vsaki zemlji Evrope in prav gotovo tudi v Ameriki žive ljudje, za katere je življenje kazen. Nekateri so strli žalostni dogodki, tako da so jim postali neznosni oni kraji, ki jih spominjajo na njihovo nesrečo. Drugi trpe zopet zaradi kakega drugega greha: zagrešili so kak zločin in se zaradi njega sami obsojajo.